

רע"פ 765/14 - סמי אחרינו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 765/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: סמי אחרינו

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 23.1.2014, בעפ"ג 39721-12-13, שניתן על-ידי כב' השופטים ר' שפירא; א' אליקים; ב' טאובר

בשם המבקש: עו"ד חנא בולוס

החלטה

לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: ר' שפירא; א' אליקים; ב' טאובר), בעפ"ג 39721-12-13, מיום 23.1.2014. בפסק דינו, דחה בית המשפט המחוזי, את ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ע' קוטון), בת"פ 53993-06-12, מיום 14.11.2013. בד בבד עם בקשת רשות הערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי, הנזכר לעיל. ביום 29.1.2014, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר בעבודות שירות שהושת על המבקש, עד למתן החלטה אחרת בבקשת רשות הערעור, אשר בכותרת.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

1. על פי עובדות כתב האישום, בהיותו הבעלים של עסק בשם "ספידומטר סמי", שכפל המבקש שני התקני ספידומטר ("דלקן") של לקוחות, והתקין אותם ברכבו. זאת, באופן שבו הלקוחות חוייבו בתשלום עבור צריכת הדלק ברכבו של המבקש. המבקש עשה שימוש בהתקנים אלו במשך תקופה ארוכה (בין השנים 2008-2010), לפחות 11 פעמים, ובסכום כולל של כ-4,000 ש"ח.
2. ביום 5.12.2012, הורשע המבקש, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום, ב-11 עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986; וב-11 עבירות של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
3. ביום 14.11.2013, נגזר דינו של המבקש על-ידי בית משפט השלום בחיפה. גזר-הדין מפרט את עיקרי תסקיר מבחן, שהוגש על-ידי שירות המבחן, בעניינו של המבקש; את יתר הראיות לעונש; ואת טיעוני הצדדים לעונש. במסגרת גזר הדין, התחשב בית המשפט לקולה בהודאתו של המבקש ובחרטה שהביע על מעשיו; בהעדרו של עבר פלילי מכביד לחובת המבקש; ובהיקף הכספי הקטן יחסית של העבירות. בנסיבות לחומרה, שקל בית משפט השלום את אופי העבירות, בציינו כי אלה בוצעו לאורך תקופה ממושכת, באופן מתוחכם, לאחר תכנון יוצא דופן, ותוך ניצול האמון מצד לקוחותיו של המבקש. לאחר זאת, קבע בית משפט השלום, כי נוכח חומרת העבירות שביצע המבקש, לא ניתן להימנע מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל. יחד עם זאת, נקבע כי העונש ירוצה בדרך של עבודות שירות, על מנת לתת ביטוי לשיקולי הקולה העומדים לזכות המבקש. לפיכך, נגזרו על המבקש 5 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בדרך של עבודות שירות; 10 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים; ותשלום פיצוי למתלוננים בסך 8,000 ש"ח.
4. המבקש ערער על חומרת גזר הדין לבית המשפט המחוזי בחיפה, וביום 23.1.2014, נדחה ערעורו. בית המשפט המחוזי קבע, כי עונשו של המבקש מבטא איזון הולם של מכלול השיקולים לקולה ולחומרה, כאשר המלצת שירות המבחן לעניין מידת העונש, מהווה רק שיקול אחד מתוכם. לפיכך, לא מצא בית המשפט המחוזי מקום להתערבות בגזר הדין.
- הבקשה לרשות ערעור
5. המבקש טוען כי עניינו מעורר שאלות עקרוניות, ביחס לאפשרות הנתונה לבתי המשפט לסטות מהמלצת שירות המבחן בקביעת מידת העונש; ולעניין ההבחנה הראויה בין עונש של עבודות שירות לבין עונש של שירות לטובת הציבור (של"צ). עוד טוען על-ידי המבקש, כי מתקיימים בעניינו שיקולי צדק, אשר מצדיקים דיון בפני בית משפט זה. זאת, שכן לדברי המבקש העונש שנגזר עליו צפוי לגרום נזק בלתי הפיך לעסק שבבעלותו.
- דיון והכרעה
6. בבקשה שלפניי נטען, כאמור, כי העונש שנגזר על המבקש מצדיק דיון "בגלגול שלישי", שכן לטעמו של המבקש מדובר בעונש חמור מדי. הלכה מקובלת היא מלפנינו, כי חומרת העונש, כשלעצמה, אינה מצדיקה מתן רשות ערעור. זאת, למעט במקרים חריגים בהם העונש חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל

(9.3.2014); רע"פ 617/14 לוי נ' מדינת ישראל (4.3.2014); רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (3.3.2014)). עיינתי בבקשה ובצורפותיה, ומצאתי כי העונש שנגזר על המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה הראויה בעבירות דומות, והוא אף נוטה לקולה. לפיכך, אין כל הצדקה למתן רשות ערעור, ודין הבקשה להדחות. עוד ראוי לציין, כי חרף הניסיון לשוות לבקשה אופי של שאלות עקרוניות, למעשה היא אינה מעלה שאלה החורגת מעניינו האישי של המבקש.

7. למעלה מן הצורך, אציין כי אף בחינת טענותיו של המבקש לגופן, מוביל למסקנה כי דין הבקשה להידחות. ראשית, המלצתו של שירות המבחן אינה מחייבת את בתי המשפט. שירות המבחן, בבואו להמליץ על מידת העונש, מעמיד לנגד עיניו בעיקר את מאפייניו של הנאשם הספציפי, ובדגש על שיקולי שיקום. לעומת זאת, שיקולי הענישה שעל בית המשפט לשקול הינם רחבים יותר וכוללים שיקולים נוספים. כפי שקבעתי בעניין אחר: "לעיתים יאמץ בית-המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין לנסיבותיו הוא, וכל מקרה יבחן לגופו, תוך מתן משקל ראוי להמלצות שירות המבחן" (רע"פ 7257/12 סנדרוביץ' נ' מדינת ישראל (18.10.2012)). בית משפט זה חזר פעמים רבות על כך, שסטייה מהמלצת שירות המבחן, כשלעצמה, אינה מצדיקה מתן רשות ערעור (רע"פ 2966/13 נעאמנה נ' מדינת ישראל (5.5.2013); ע"פ 2258/13 מאירוב נ' מדינת ישראל (30.4.2013); רע"פ 8671/12 אבו נ' מדינת ישראל (19.12.2012)).

8. המבקש טוען, כי סטייה מהמלצת שירות המבחן לעניין מידת העונש, תיעשה רק מנימוקים כבדי משקל. לטענתו, קיימת אסמכתא לכך בפסיקה לפיה, ככלל, נדרשים נימוקים "מבוססים וכבדי משקל" על מנת לסטות מהמלצה שלילית של שירות המבחן (בש"פ 3386/07 מדינת ישראל נ' אשד (18.4.2007) (להלן: עניין אשד)). לטענת המבקש, אין הבדל בין סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן לבין סטייה מהמלצה חיובית. ברי כי טענה זו אינה יכולה להתקבל. סטייה מהמלצה חיובית של שירות המבחן נובעת מקיומם של שיקולים נוספים לחומרה, דבר המתחייב מתפקידו של בית המשפט, כאמור לעיל. לעומת זאת, סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן עשויה, על פניה לעורר קושי, שכן, היא משקפת את עמדתו של שירות המבחן בדבר מסוכנותו של הנאשם וסיכויי שיקומו, שאינם מן הגבוהים. לפיכך, יש מקום להבאת "נימוקים מבוססים וכבדי משקל", לסטייה מההמלצה. ודוק: בהחלטת בית המשפט בעניין אשד, הודגשה התיבה "המלצה שלילית", על מנת לחדד את ההבדל בין סטייה לקולה מהמלצת שירות המבחן, המחייבת הנמקה מיוחדת, לבין סטייה לחומרה, שאינה מחייבת הנמקה כזו.

9. כך ככלל, וכך בעניינו של המבקש, בפרט. בית משפט השלום עמד באריכות על שיקולי הענישה שהנחו אותו במתן גזר הדין. בכלל זה, התייחס בית משפט השלום בפירוט לתסקיר מטעם שירות המבחן, אך שב והדגיש את חומרת העבירות שביצע המבקש. לאור זאת, אין לומר כי במקרה דנן הסטייה מהמלצת שירות המבחן היא בלתי מנומקת. יתר על כן, המלצת שירות המבחן בעניינו של המבקש, לא היתה נחרצת, ובתסקיר עצמו נאמר כי "בבואנו לשקול המלצתנו לעניין העונש, התלבטנו רבות".

10. הטענות שמעלה המבקש מחמת "שיקולי צדק", נוגעות בעיקרן לפגיעה העשויה להיגרם לעסק שבבעלותו, ואף הן אינן מצדיקות התערבות בחומרת העונש. די באזכור דבריו של בית משפט השלום, בהקשר זה, לפיהם "קשה להתעלם מכך שהעסק עצמו שימש כמכשיר לביצוע העבירות". עוד יש להוסיף, כי הערכאות הקודמות נתנו משקל הולם לשיקולי השיקום של המבקש, ומסיבה זו נקבע כי המבקש ירצה את עונשו בדרך של עבודות שירות, ולא מאחורי סורג ובריח. לפיכך, אין מקום להידרש לטענותיו של המבקש בדבר היתרונות השיקומיים הנוצצים בעונש של "צ", לעומת ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

11. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת.

נוכח התוצאה אליה הגעתי, עיכוב הביצוע עליו הוריתי ביום 29.1.2014, מבוטל בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו במשרדו של הממונה על עבודות השירות בטבריה, ברח' הציונות 14, ביום 26.3.2014 עד לשעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו (טלפונים לתיאום: 04-6728405; 04-6728421; 08-9775099). זאת, אלא אם יחליט הממונה על עבודות השירות על התייצבות במועד אחר, או במקום אחר.

ניתנה היום, י"א באדר ב' התשע"ד (13.3.2014).

ש ו פ ט